

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 20. An omnis speculativè, etiam sit practicè probabilis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

fit attingere corpus alienum nudum: denique recentiores, ut has omnes explicationes concilient, dicunt illam esse speculative tantum probabilem, quæ vel de praxi nihil enunciat, vel tantum procedit habitâ ratione principii universalis, non consideratis illis, quæ cum praxi communiter conjunguntur; è contrâ dicunt illam esse etiam practice probabilem, quæ enunciat licitam esse praxin post omnia considerata, quæ in praxi apta sunt contingere: & cum his communiter loquemur.

§. III. Alia dicitur probabilis quoad se, alia 116
quoad nos: probabilis quoad se est, quæ à parte rei nititur motivo gravi, licet fortè ejus gravitas à nobis non agnoscat; probabilis quoad nos, quæ invincibiliter à nobis judicatur niti motivo gravi, quamvis reipsa grave non fit, ideoque opinio talis, quæ reipsa non nititur motivo gravi existente sed tantum præsumpto vel existimato, licet secundum se non fit reipsa probabilis, tamen respectivè ad intellectum nostrum ita dispositum censetur probabilis. Opinio probabilis quoad nos subdividitur in certò, probabiliter, tenuiter & dubiè probabilem, uti dicitur à n. 119.

Q. 20. *An omnis opinio speculative probabilis, etiam fit practice talis.* R. Negative cum Carden. in 1. Crisi d. 14. c. 2. & d. 56. c. 3. contra Caram. J. Sanch. F. Lugo & alios, Ratio est, quia potest dari actio alioqui licita, quæ in praxi exerceri non possit absque circumstantia scandali aut irreverentiæ, vel absque periculo peccandi aut damni proximo causandi, uti constat in exemplis n. 115. allatis aliisque similibus, sic enim etiam speculative probabile est consecrationem in pane siligineo esse validam, tamen non est probabile practice, quia probabile non est, quòd liceat in pane siligineo consecrare.

118 *Respondet* Caramuel, si in praxi addatur nova circumstantia, quæ non fuerit considerata in speculatione, fore casum diversum, circumstantia enim nova mutat casum: *Contrà* est, manet hoc, quòd praxis possit superaddere circumstantiam non consideratam à speculatione, & ideo opinio non sit practicè probabilis, quamvis fuerit talis speculativè; patetque etiam in hoc exemplo, nam si à superiore mihi prohiberetur usus alicujus sententiæ probabilis, illa respectu mei maneret speculativè probabilis, non tamen practicè: videri tamen potest *Illf. t. 1. d. 1. n. 69.* non malè explicans Auctorum aliorum sententiam.

119 *Q. 21. Quanam opiniones dicantur certò, probabiliter, tenuiter, dubiè probabiles, R.* Certò probabiles dicuntur, quarum probabilitas certò nobis innotescit; tantùm probabiliter probabiles sunt, quarum probabilitas innotescit tantùm probabiliter; tenuiter probabiles sunt, quæ nituntur motivo ita levi, ut non mereatur assensum viri prudentis; dubiè probabiles sunt, de quarum probabilitate est prudens dubium: quæ omnia declarari possunt hoc modo.

120 §. I. Certò probabilis est opinio, quæ de facto viget inter auctores, quamque Ecclesia tolerat, nec sapientes improbant: si tamen alicui contra eam occurrerent novæ & gravissimæ rationes, desineret respectu ipsius esse certò probabilis,

121 §. II. Si sciam opinionem aliquam esse communem Theologorum, vel doceri à *S. Th.* & ejus schola, tunc est mihi certò probabilis: è contrà si vir magnæ auctoritatis dicat opinionem aliquam esse communem, vel à *S. Th.* & Thomistis doceri, poterò tantùm probabiliter judicare esse probabilem, non ero tamen de hoc certus, quia illius unius dictum non reddit me certum, quòd ita sit, nisi aliunde